

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

N° 143

Session de 1929-1930

SÉANCE
du 4 Mars 1930VERGADERING
van 4 Maart 1930

Zittingsjaar 1929-1930

PROJET DE LOI

portant création d'un Fonds monétaire.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MADAME, MESSIEURS,

La stabilisation de notre franc sur une base or réduite implique l'établissement d'un système complet de monnaie métallique en harmonie avec la situation nouvelle ainsi créée. Matière délicate entre toutes et sur laquelle il importe de n'arrêter les décisions qu'après études mûries et au moment où l'accoutumance à une transformation aussi profonde de l'unité monétaire se sera définitivement établie. Telle est la raison pour laquelle l'arrêté royal du 26 octobre 1926 qui, en autorisant la reprise des billets de 20 et de 5 francs, a restitué à l'Etat une partie de sa fonction monétaire, a sagement attaché à cette mesure un caractère provisoire; il prescrit que ces billets seront retirés de la circulation aussitôt qu'auront été créées les monnaies qui doivent leur être substituées.

Il fut formellement entendu que l'opération se limiterait au montant alors en circulation et qui fut établi à 750 millions. En vertu d'une convention intervenue avec la Banque, qui reste tenue d'échanger ces billets contre les siens, une provision de 300 millions en valeurs-or garantit cette circulation dans la même proportion que celle de la Banque elle-même.

Le présent projet de loi ne comporte encore qu'une mesure transitoire, destinée à parer à la crise causée par la limite assignée à la circulation divisionnaire par l'arrêté de 1926 et qui est devenue manifestement trop étroite. Cette limite serait portée de 750 à 1,200 millions.

On laisserait subsister provisoirement, sans accroissement, la circulation des billets de 20 et de 5 francs du type « Banque Nationale - Trésorerie », mais on ferait l'expérience d'un jeton de 5 francs, en nickel, ou en un alliage analogue de bon aloi, dont le module, intermédiaire entre celui de la pièce de 2 francs et de

WETSONTWERP

tot oprichting van een Muntfonds.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

De stabilisatie van den frank op eene verlaagde goudbasis sluit in zich het invoeren van een volledig metalen-muntselsel dat met de alzoo geschapen nieuwre toestanden strookt. Uiterst kiesche quæstie in verband waarmede geene beslissingen dienen getroffen dan na rijpe overwegingen en grondig onderzoek en dan eerst slechts als men met eene aldus grondig gewijzigde munteenheid voorgoed vertrouwd zal zijn geraakt. Het was dan ook eene daad van wijs beleid, ten tijde van de overname van de biljetten van 20 en van 5 frank, waardoor het Rijk een deel van zijn rol inzake muntwezen werd teruggeschonken, te bepalen, in het Koninklijk besluit waarbij tot die overname besloten werd, dat bewuste maatregel er een zou zijn van tijdelijken aard; voorgescreven is namelijk daarin, dat bedoelde biljetten buiten omloop zullen worden gesteld, zoodra muntsoorten welke in hare plaats dienen te komen, zullen uitgegeven zijn.

Er was daarbij uitdrukkelijk verstaan dat die ope-ratie niet verder reiken zou dan tot het alsdan in om-loop zijnde bedrag, hetwelk op 750 miljoen frank werd gesteld. Dit circuleerend bedrag is, in dezelfde verhouding als de circulatie van de Bank zelve, ge-waarborgd met eenen 300 miljoen frank grooten voorraad goudswaarden, overeenkomstig een akkoord dat daarover gesloten werd met de Bank, die voort ertoe is gehouden haar eigen biljetten in ruil voor evenbedoelde biljetten af te geven.

Het thans aanhangig gemaakte wetsontwerp is enkel nog maar bedoeld een overgangsmaatregel te zijn tot verhelpen van de blijkhaar te groot gewordeu schaarsche van kleimuntomloop, die een gevolg is van de bij het besluit van 1926 daaraan gestelde grens. Het inzicht bestaat deze uit te zetten van 750 tot 1,200 miljoen frank.

De biljetten van 20 en 5 frank, van het type « Nationale Bank-Thesaurie » zouden voorloopig, niet onvergrooten omloop, behouden blijven, doch eene proef zou tezelfdertijd worden genomen met een 5 franks-penning uit nikkel of eenig andere soortgelijke legering van een goed gehalte, welks modul

l'ancien écu, rendrait cette monnaie très maniable. Il n'y aura pas d'anomalie dans la coexistence, tout au moins transitoire, de pièces et de billets de 5 francs; personne jadis ne s'étonnait de voir circuler des billets de 20 francs et des pièces de même valeur faciale. Du point de vue de l'économie et de l'hygiène, il serait à souhaiter que l'usage de ce jeton se généralisât. Les frais d'entretien d'une monnaie de nickel sont pour ainsi dire nuls, alors que la monnaie de papier impose à cet égard une sérieuse dépense; d'autre part, la première ne se souille point à l'usage, tandis que la seconde, en dépit d'incessants et coûteux renouvellements, présente trop souvent l'aspect peu engageant que nous connaissons tous d'expérience quotidienne.

Le Gouvernement envisage une première frappe de 100 millions; elle pourrait être portée au delà de ce montant, dans la limite des besoins reconnus et tout en respectant le contingent de 1,200 millions pour l'ensemble.

La Commission permanente pour l'étude des questions monétaires s'est prononcée dans ce sens, moyennant la constitution du Fonds de garantie dont il va être parlé.

*
**

La circulation pour compte de l'Etat atteindra progressivement ainsi le total de 1,400 millions, à savoir:

Monnaies de 50 centimes, 1 franc et 2 francs	fr. 200,000,000
Monnaies de 5 et de 20 francs . . .	1,200,000,000

Le Gouvernement entend assigner aux ressources ainsi puisées dans la circulation un régime tel que, tout en concourant à l'assainissement de notre situation financière, elles assurent à la monnaie une valeur parfaitement stable et saine, reposant, non sur une fiction, mais sur des réalités tangibles. Et si le moment ne lui paraît pas encore propice pour la création des types définitifs de nos monnaies, du moins vous convie-t-il à assurer, d'une manière inébranlable, la base d'or sur laquelle s'appuiera désormais la circulation pour compte de l'Etat.

La création du Fonds monétaire défini et réglementé par le présent projet répond à ce dessein. Ce Fonds réunirait le produit intégral de l'émission des monnaies divisionnaires, c'est-à-dire, comme il vient d'être indiqué, un capital de 1,400 millions.

het midden houden zou tusschen het huidige tweefrank, en het vroegere vijf frankstuk, wat aan zulke munt een groote mate van bruikbaarheid verleenen zou. Het — voorloopig althans — gelijktijdig in omloop zijn van vijf frankpenningen en biljetten zal wel niets vreemds aan zich hebben; niemand toch verwonderde zich destijs erover biljetten van 20 frank en tevens penningen van eenezelfde nominale waarde samen in omloop te zien. Zoowel om bezuinigingsredenen als ter wille van de hygiëne is het wenschelijk dat het gebruik van bedoelde penning algemeen worden zou. Nikkelen munt brengt om zeggens geene onderhoudsuitgaven mede, terwijl bij papiergeeld dergelijke kosten vrij aanzienlijk zijn; waarbij nog komt dat eerstgenoemde munt zich rein handhaft in het gebruik, van de andere integendeel weten wij allen uit dagelijksche ondervinding hoe, ondanks een gestadig en kostelijk vernieuwen, die maar al te vaak onzindelijk uitziet.

De Regeering is voornemens een eerste aanmuntting te doen van 100 miljoen frank; boven dat bedrag zou echter kunnen worden gegaan, bij geval en tot zover de behoeftaard toe zou ingezien zijn, waarbij dan verder ook in acht zal worden genomen dat de uiterste grens voor het geheel is gesteld op 1,200 miljoen frank.

De Permanente Commissie tot onderzoek van munt-aangelegenheden adviseerde ook in dien zin, op voorwaarde dat zou worden ingesteld het Waarborgfonds waarover hier gesproken gaat worden.

*
**

De omloop voor rekening van den Staat zal aldus geleidelijk kommen te staan op 1,400 miljoen frank, te weten :

Stukken van 50 centimes, 1 en 2 frank	fr. 200,000,000
Biljetten en stukken van 5 en 20 frank	1,200,000,000

Het plan der Regeering is de middelen, aldus aan de circulatie ontleend, aan zulke regeling te onderwerpen dat, terwijl tevens tot verdere financiële saneering worde bijgedragen, de munt volkommen gezond en stabiel worde gemaakt, met te bewerken dat hare waarde niet meer op ingebeelde, doch op werkelijk vaste gronden zou zijn gevestigd. En zoo het haar ook nog toeschijnt dat het gunstig oogenblik tot invoeren van definitieve munt-types niet gekomen is, toch wil zij U aanbevelen eene onwankelbare goudbasis te willen vaststellen waarop de voor rekening van den Staat circuleerende munt voortaan zal zijn gevestigd.

Aan dat voornemen gevolg te geven is wat bedoeld wordt met het oprichten van het Muntfonds, zoals dit bij het ingediend ontwerp omschreven en geregelementeerd is. Aan dit Fonds zou de gansche opbrengst worden toegekend van de uitgiften van kleinmunt, zegge dus zoareven aangetoond, een kapitaal groot 1,400 miljoen frank.

La masse ainsi constituée serait gérée par la Trésorerie, avec le concours de la Banque Nationale, sous l'empire de règles inviolables et la surveillance constante du Comité permanent constitué, en vertu de la loi du 7 juin 1926, dans le sein du Conseil d'administration du Fonds d'amortissement de la Dette publique. Rattaché, comme les anciens fonds de même nature, au Budget pour ordre, il serait par là même assujetti au contrôle de la Cour des Comptes ainsi qu'à la publication périodique de ses opérations. Cette conception assurerait au Fonds monétaire une autonomie relative et suffisante, tout en respectant la disposition constitutionnelle qui régit la matière.

Les placements, concurremment avec la constitution d'une réserve conforme aux proportions imposées à la circulation de la Banque, consisteront exclusivement en fonds de l'Etat ou garantis par lui. Pendant une série d'années, les achats se porteront sur les titres de notre dette extérieure. Il en résulte que la circulation fiduciaire d'Etat réalisera une sorte d'emprunt indirect qui non seulement ne comportera pas d'intérêts, mais soulagera au contraire le Budget d'une notable partie de ses charges.

Dans la pensée du Gouvernement, ce sera l'un des instruments les moins coûteux du rapatriement des emprunts qu'aux temps de sa détresse financière le pays s'est vu obligé de contracter au dehors; il propose d'en faire une première application au remboursement intégral, au 1er juin 1930, du solde de l'emprunt 7 1/2 % émis en 1920 aux Etats-Unis; ce rachat fait l'objet d'un projet de loi distinct.

Ainsi, tout en gageant intégralement la circulation d'Etat en valeurs-or, — puisque nos emprunts extérieurs ont tous ce caractère, — nous garderons pour nous le revenu de ces valeurs au lieu de le payer aux porteurs étrangers et, en même temps, nous allégerons d'autant la balance de nos changes.

Het beheer over het aldus samengesteld gezamenlijk bedrag zou door de Thesaurie, met medehulp van de Nationale Bank, worden gevoerd volgens onschendbare regelen en onder gestadig toezicht van het Bestendig Comiteit dat elk jaar aangesteld wordt, volgens de wet van 7 Juni 1926, door den Beheersraad van het Fonds tot delging der Staatschuld. Daar dit Fonds, zooals soortgelijke vroegere, bij de Begrooting voor Orde zal gevoegd worden, zoo zal het feitelijk aan de controle van het Rekenhof onderworpen zijn en zullen zijne operatiën geregeerd worden bekend gemaakt. Aldus opgevat, zou het Muntfonds over betrekkelijke doch voldoende zelfstandigheid beschikken, en zal de ter zake bestaande grondwettelijke bepaling ongeschonden worden behouden.

De beleggingen, alsmede het samenstellen einer reserve overeenkomstig met de aan de circulatie der Bank opgelegde verhoudingen, zullen uitsluitend uit Staatsfondsen of door den Staat gewaarborgde fondsen bestaan. Gedurende een reeks jaren zullen de aankopen over titels van onze Buitenlandsche Schuld loopen. Daaruit volgt dat de fiduciaire circulatie om zoo te zeggen een onrechtstreeksche leening zal verwezenlijken, die niet alleen geen rentelast zal medebrengen, maar integendeel de Begrooting voor een merkelijk deel zal ontlasten.

Naar het inzicht der Regeering zal het eene der minst kostende middelen zijn tot het repatrieeren der leeningen die het land genoopt is geweest, ten tijde van zijn financiële nood, in het buitenland aan te gaan; ze stelt het voor de eerste maal in toeassing te brengen bij de volledige aflossing, op 1 Juni 1930, van het saldo der 7 ½ t. h. leening in 1920 in de Vereenigde Staten uitgegeven. Deze inkoop maakt het onderwerp van een afzonderlijk wetsontwerp uit.

Aldus zullen wij, eenerzijds volledig de Staatscirculatie in goudwaarden waarborgen, — aangezien al onze leeningen in het buitenland van dien aard zijn, — anderzijds de opbrengst van deze waarden voor ons houden in plaats van ze aan buitenlanders uit te betalen, en meteen onze wisselbalans met zooveel verlichten.

EXPLICATION DES ARTICLES

CHAPITRE PREMIER.

Monnaies divisionnaires.

ARTICLE PREMIER.

Dans la limite tracée par la loi, le Gouvernement aura la faculté d'aménager la circulation divisionnaire selon les données de l'expérience: il arrêtera la nature des monnaies, papier ou métal, la répartition des coupures, d'après les besoins qui se manifestent. Le régime provisoire créé, en ce qui concerne les billets de 20 et de 5 francs, par l'arrêté-loi du 26 octobre 1926, sera toutefois maintenu quant à la limite d'émission et aux catégories des coupures. Les

TOELICHTING VAN DE ARTIKELEN

EERSTE HOOFDSTUK

Kleinmunt.

EERSTE ARTIKEL.

Binnen de grenzen door de wet aangeduid, zal de Regeering de circulatie van kleinmunt naar de gevallen der ondervinding mogen regelen. Ze zal over den aard der munten, papier of metaal, over het verdeelen der coupures beslissen zooals nodig blijkt. Het voorloopig regime bij het wetbesluit van 26 October 1926 ten aanzien van de biljetten van 20 en 5 frank vastgesteld, zal evenwel behouden blijven wat de uitgiftegrens en de categorieën kleine bil-

expériences que le Gouvernement fera, par la création de monnaies métalliques de diverses catégories, lui permettront de déterminer l'époque à laquelle, éventuellement, ces signes monétaires prendront intégralement la place des coupures en papier actuelles. Notamment la création d'une monnaie métallique de 10 francs, demandée instamment dans les milieux industriels, est à l'étude.

ART. 2.

Les monnaies émises et garanties dans les conditions arrêtées par la présente loi doivent évidemment bénéficier du cours légal.

ART. 3.

Dispositions reprises de la loi du 31 décembre 1921 autorisant l'émission de jetons-bons monétaires de 1 franc.

ART. 4.

Sauf la réserve de 300 millions afférente à la circulation reprise de la Banque et quelques placements pour compte du Fonds spécial ouvert par les lois relatives aux monnaies-jetons de fr. 0,50, 1 et 2 francs, le produit des émissions est resté jusqu'ici confondu dans l'encaisse générale du Trésor, avec les autres fonds de tiers.

Le tout sera transféré au Fonds monétaire et viré à un compte spécial à ouvrir dans les livres de la Banque Nationale, pour en être disposé aux fins prescrites par l'article 6 et suivant convention à passer avec la Banque.

ART. 5.

Les frais imputés au Fonds, tant pour l'achat des métaux et la fabrication que pour l'entretien des monnaies, les commissions et courtages, etc., seront acquittés selon les règles générales applicables aux dépenses publiques et soumis à la vérification de la Cour des Comptes.

Les frais de gestion seront prélevés sur les revenus des placements.

ART. 6.

L'avoir du Fonds en capital doit constamment répondre à la circulation qu'il représente et garantit. Si, par suite de circonstances d'ailleurs difficiles à prévoir, cette circulation venait à se réduire dans des proportions appréciables, il faudrait naturellement imputer sur le capital le montant des retraits devenus nécessaires.

Il a été parlé plus haut des placements, d'une façon générale.

jetten betreft. Door middel van de proeven, die de Regeering door het uitgeven van metalen munten van verschillende categorieën, zal nemen, dat zij het tijdperk kunnen vaststellen waarin deze munten eveneueel volledig de plaats van de huidige kleine biljetten zullen kunnen innemen. De uitgifte van een metalen munt van 10 frank, die dringend in de mijverheidskringen wordt gevraagd, wordt inzonderheid thans nauwkeurig onderzocht.

ART. 2.

De munten uitgegeven en gewaarborgd onder de bij deze wet gestelde voorwaarden moeten natuurlijk den wettigen koers hebben.

ART. 3.

Bepalingen uit de wet van 31 December 1921, waarbij tot de uitgifte van muntpenningsbons ter waarde van 1 frank gemachtigd word.

ART. 4.

Behoudens de reserve van 300 miljoen frank verbonden aan de van de Bank overgenomen circulatie en enkele beleggingen op rekening van het bij de wetten op de muntpenningen van fr. 0,50, 1 en 2 frank geopend Speciaal Fonds is de opbrengst der uitgiften tot hertoe in het algemeen incasso van de Schatkist met de andere fondsen van derden dooreen opgenomen gebleven.

Het al zal nu aan het Muntfonds worden overgemaakt en op een speciale in de boeken der Nationale Bank te openen rekening worden overgeschreven, om tot de bij artikel 6 aangeduid doeleinden en volgens de met de Bank getroffen overeenkomst te kunnen worden aangewend.

ART. 5.

De aan het Fonds, zoowel voor den aankoop der metalen en het vervaardigen als voor het onderhoud der munten aangerekende kosten, de commissie- en makelaarsloonen, enz., zullen volgens de op de openbare uitgaven toepasselijke algemene regelen worden gekweten en aan het Rekenhof ter verificatie onderworpen.

De beheerskosten zullen uit de opbrengst der beleggingen worden bestreden.

ART. 6.

Het bezit aan kapitaal van het Fonds moet voortdurend aan de circulatie, die het vertegenwoordigt en waarborgt, beantwoorden. Indien, tengevolge van omstandigheden, die ten andere moeilijk zijn te voorzien, deze circulatie in merkbare verhouding moet verminderen, dienen, het spreekt vanzelf, de noodig geworden intrekkingen op het kapitaal aangerekend.

Hiervoren werd op algemene wijze van de beleggingen gewag gemaakt.

Les fonds publics acquis par le Fonds seront, selon le cas, annulés ou mis en portefeuille.

La première éventualité se présentera notamment lorsqu'il sera possible de racheter intégralement le solde d'un emprunt. Dans ce cas, la charge d'intérêts différente au capital ainsi racheté disparaîtra du Budget de la Dette publique, tandis que, point essentiel et fondamental, la dotation d'amortissement devra y être maintenue afin de reconstituer progressivement l'avance faite par le Fonds monétaire, auquel seront délivrés, dans cette vue, des titres d'annuités correspondants, signés par le Ministre des Finances.

Lorsque les placements porteront sur des obligations d'un emprunt restant en circulation et remboursable soit par rachats en Bourse, soit par tirages, le Fonds monétaire encaissera les intérêts, ainsi que le font les autres caisses publiques.

Comme les revenus nets annuels du Fonds sont attribués au Trésor, le résultat pour le Budget sera le même dans les deux hypothèses : le bénéfice net répondra à la différence entre le produit moyen que rapportent les placements provisoires du Portefeuille du Trésor et l'intérêt attaché aux obligations achetées par le Fonds. Portant sur une masse de plusieurs centaines de millions, ce bénéfice sera d'envergure, et cette considération n'est pas la moindre parmi celles qui militent en faveur du projet.

Il est rationnel de verser aux Voies et Moyens le revenu net du Fonds monétaire. D'une part, ce sera une compensation de la perte de recettes à résulter de la sortie de caisse que la mesure comporte. D'autre part, il est inutile d'accroître, par l'accumulation d'intérêts, le capital de garantie de la circulation d'Etat; fixée à l'intégralité des émissions, cette garantie paraîtra même excessive à plusieurs, mais le rôle qu'elle est, dans notre esprit, appelée à jouer doit emporter l'opinion.

Un compte spécial sera ouvert au Fonds dans les livres de la Banque Nationale, qui sera chargée des opérations à traiter au dehors : achats de devises ou d'obligations de la Dette extérieure. La Trésorerie se chargera éventuellement des opérations sur le marché belge.

ART. 7 à 10.

Les règles de style seront imposées au Fonds monétaire en matière de reddition et de publicité des comptes.

Le Comité permanent du Fonds d'amortissement de la Dette publique exercera son contrôle au cours même des opérations. Cette mission aurait pu être confiée à la Commission de surveillance de la Caisse des Dépôts et Consignations, dont la compétence embrasse le Fonds spécial de Prévision monétaire créé

De door het Fonds verkregen publieke fondsen zullen al naar het geval vernietigd of in portefeuille geplaatst worden

De eerste éventualité zal zich inzonderheid voor doen wanneer het mogelijk zijn zal het volledig saldo van een leening in te koopen. In dit geval zal de rentelast van het aldus teruggekochte kapitaal van de Begrooting der Openbare Schuld verdwijnen, terwijl gewichtigste en voornaamste punt, de delgingsdottatie daarop zal dienen behouden te blijven om trapsgewijze het voorschot weder samen te stellen dat werd gedaan door het Muntfonds, waaraan te dien einde de door den Minister van Financiën getekende titels zullen worden afgegeven:

Wanneer de beleggingen gaan over obligatiën van een in circulatie blijvende en, hetzij door inkoopingen in de Beurs, hetzij door trekkingen, aflosbare leening, zal het Muntfonds de intresten incasseeren, zoals de andere openbare kassen dit doen.

Daar de jaarlijksche netto inkomsten van het Fonds aan de Schatkist worden toegewezen, zal de uitslag, ten aanzien van de Begrooting, in beide onderstellingen dezelfde zijn : de netto-winst zal overeenkomen met het verschil tusschen het door de voorloopige beleggingen van de Schatkistportefeuille opgebracht gemiddeld bedrag en de aan de door het Fonds gekochte obligatiën verbonden rente. Daar het hier over een bedrag van verscheidene honderden miljoenen gaat, zal deze winst aanzienlijk zijn, en dit is niet een van de geringste beschouwingen, die tot stayng van het ontwerp strekken.

Redelijkerwijs dient de netto-inkomst van het Muntfonds bij 's Lands Middelen gevoegd. Eensdeels zal dit het ontvangstenverlies compenseren dat uit den maatregel voortvloeit. Anderzijds is het onnoodig door rentecumulatie het waarborgkapitaal van 's Rijks circulatie te verhogen; op de totaliteit der uitgiften vastgesteld, zal deze waarborg aan velen zelfs overdreven blijken, maar de rol dat hij, naar onze mening, geroepen is te vervullen moet de opinie overhalen.

Eene speciale rekening zal voor het Fonds worden geopend in de boeken van de Nationale Bank, die met de in het buitenland te behandelen operatiën, als daar zijn aankopen van handelspapier of van obligatiën der Buitenlandsche Schuld, zal worden belast. De Thesaurie zal zich eventueel belasten met de operatiën op de Belgische markt.

ART. 7 tot 10.

De gebruikelijke regelen zullen aan het Muntfonds inzake verantwoording en bekend maken van de rekeningen worden opgelegd.

Het Bestendig Comité van het Fonds tot delging der Openbare Schuld zal zijn controle in den loop zelf van de operatiën uitvoeren. Men hadde deze opdracht kunnen toevertrouwen aan de Commissie van toezicht der Deposito- en Consignatiekas, wier bevoegdheid over het in 1886 opgerichte speciaal Munt-

en 1886. Toutefois, la destination assignée aux disponibilités du nouveau Fonds monétaire, rapatriement des nos emprunts extérieurs et rachat anticipatif de ces dettes par le Fonds d'amortissement, commande de charger du contrôle le Comité permanent de cette dernière institution. Son rôle en ce domaine a été précédemment défini.

La Cour des Comptes vérifiera annuellement les pièces de la gestion.

CHAPITRE II.

Monnaies d'appoint.

ART. 11.

Nos ateliers monétaires ont été amenés à suspendre la fabrication des monnaies d'appoint en cupro-nickel de 10 et de 5 centimes parce que le prix de revient dépasse actuellement, y compris les frais de fabrication des flans et de frappe, le montant de la valeur nominale. Cette anomalie est la conséquence de la hausse des salaires et du prix des métaux, hausse qui est en corrélation avec la dévaluation du franc.

Afin de satisfaire aux demandes de monnaies d'appoint, aussi nombreuses que pressantes, il est indispensable de procéder à de nouvelles frappes.

La Commission monétaire a exprimé l'avis de recourir à un autre alliage, qui conserverait aux pièces le même aspect et le même poids.

Lorsqu'en 1860 la Commission parlementaire chargée de l'étude de la question donna la préférence à l'alliage de cupro-nickel dans la proportion de 75 % et de 25 %, le prix des métaux employés était tel que la proportion de l'alliage n'était qu'une condition accessoire, alors qu'elle domine actuellement la question. Il importe donc de recourir à un alliage ternaire qui sera composé de façon telle que la valeur des métaux incorporés restera inférieure à la valeur nominale.

La Commission monétaire a été d'avis qu'il importait de laisser à cet égard une certaine latitude à l'Administration des Monnaies, qui devra s'inspirer des nécessités techniques pour réaliser un alliage pratique réunissant les qualités essentielles d'un alliage monétaire, sans s'écarte sensiblement de l'aspect et des qualités actuelles de nos monnaies d'appoint.

C'est là le but de l'article 11 du projet de loi.

Le Ministre des Finances,

B^on^e M. HOUTART.

voorzieningsfonds strekt. Echter vergt de aan de beschikbare gelden van het nieuw Muntfonds aangewezen bestemming, namelijk de repatriering van onze buitenlandsche leningen en de vervroegde inkooptrechter schulden door het Amortisatiefonds, dat het Bestendig Comité van laatstgenoemde instelling met de controle wordē belast. Op dat gebied werd zijn rol reeds vroeger bepaald.

Het Rekenhof zal jaarlijks de stukken van het heheer verificeren.

HOOFDSTUK II

Pasmunt.

ART. 11.

Onze muntwerkplaatsen werden er toe gebracht het fabriceren van pasmunt in cupro-nikkel van 10 en van 5 centimes te schorsen, omdat de kostprijs met inbegrip van de kosten van fabricage der muntplaattjes en van verdere aanmunting, het bedrag der nominale waarde thans overschrijdt. Deze abnormale toestand in het gevolg van het stijgen van de loonen en van den prijs der metalen, stijging die met de waardevermindering van den frank in nauw verband staat.

Ten einde aan de zoo talrijke als dringende vragen naar pasmunt te voldoen, wordt het noodzakelijk tot nieuwe aanmunting over te gaan.

De Muntcommissie heeft het advies uitgebracht dat een nieuwe legeering, die aan de stukken hetzelfde uitzicht en gewicht zou behouden, dient aangewend.

Wanneer de met het onderzoek der quaestie belaste parlementaire commissie, in 1860 de voorkeur gaf aan een legeering van cupro-nikkel in verhouding van 75 t. h. en 25 t. h., was het met den prijs der gebruikte metalen zoo gesteld dat het gehalte van de legeering slechts bijzaak was, terwijl zij nu hoofdzaak is geworden.

Het komt er dus op aan een ternaire legeering te gebruiken, van zoodanige samenstelling dat de waarde der gelegerde metalen beneden de nominale waarde blijft.

Naar het advies van de Muntcommissie diende een zekere vrijheid dienomtrek gelaten aan de Munt, welke op de technische noodzakelijkheden moet afgaan om eene praktische legeering tot stand te brengen die de essentiële hoedanigheid van een muntlegeering zou hebben, zonder merkbaar van het uiterlijk en de wezenlijke kwaliteiten van onze pasmunten af te wijken.

Dit ligt aan artikel 11 van het wetsontwerp ten doel.

De Minister van Financiën,

B^on^e M. HOUTART.

PROJET DE LOI

ALBERT, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances est chargé de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la feneur suit.

CHAPITRE PREMIER.

Monnaies divisionnaires.

ARTICLE PREMIER.

La limite assignée par l'arrêté royal du 26 octobre 1926 à l'émission de monnaies divisionnaires est portée à douze cents millions de francs (1,200,000,000 de francs).

Le Gouvernement détermine, d'après les besoins constatés, la nature et la forme des coupures ainsi que leur quantité pour chaque catégorie, sans que toutefois pour les billets le montant et les catégories visées à l'arrêté royal susdit puissent être augmentés.

ART. 2.

Les monnaies émises conformément à l'article premier auront cours légal.

ART. 3.

Les articles 162, 163, 168, 169, 170, 192, 213 et 214 du Code pénal sont applicables :

A la contrefaçon et à l'altération des monnaies divisionnaires émises en vertu de la présente loi;

A l'émission des dites monnaies contrefaites ou altérées;

A leur introduction et à leur mise en circulation sur le territoire belge;

A la tentative de ces divers délits ainsi qu'à la remise en circulation de monnaies divisionnaires contrefaites ou altérées;

Les dispositions de la loi du 11 mai 1889 relative aux imprimés et formules ayant l'apparence de billets de banque et autres valeurs fiduciaires sont étendues aux monnaies divisionnaires.

Les dispositions du livre 1er du Code pénal auxquelles il n'est pas dérogé par les articles précités, sont applicables aux infractions prévues ci-dessus.

WETSONTWERP

ALBERT, KONING DER BELGEN,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Financiën wordt belast, in Onzen naam, bij de Wetgevende Kamers, het ontwerp van wet waarvan de inhoud volgt, in te dienen.

EERSTE HOOFDSTUK.

Kleinmunt.

EERSTE ARTIKEL.

De bij het Koninklijk besluit van 26 October 1926 voor de uitgifte van kleinmunt gestelde grens wordt op twaalfhonderd miljoen frank gebracht (1,200,000,000 frank).

De Regeering bepaalt, volgens de vastgestelde behoeften, aard en vorm van de coupures alsmede de hoeveelheid ervan voor elke categorie, zonder dat echter voor de biljetten het in vorenvermeld Koninklijk besluit bedoeld bedrag en bedoelde categorieën mogen verhoogd worden.

ART. 2.

De overeenkomstig artikel één uitgegeven munten hebben wettelijke koers.

ART. 3.

De artikelen 162, 163, 168, 169, 170, 192, 213 en 214 van het Strafwetboek zijn toepasselijk :

Op het namaken en schenden van de krachtens deze wet uitgegeven pasmunt;

Op de uitgifte van bedoelde munt, vervalscht of nagemaakt;

Op het invoeren en het in omloop brengen ervan op het Belgisch grondgebied;

Op de poging tot het begaan van deze verschillende wanbedrijven alsmede op het weder in omloop brengen van nagemaakte of geschonden pasmunt.

De bepalingen der wet van 11 Mei 1889 betreffende drukwerk en formulieren die het voorkomen van bankbiljetten en ander papieren geld hebben, zijn mede op de pasmunt van toepassing.

De bepalingen van boek 1 van het Strafwetboek, waarvan bij voormelde artikelen niet afgeweken wordt, zijn op hiervoren voorziene misdrijven toepasselijk.

ART. 4.

Il est institué un Fonds monétaire auquel seront versés :

1° Le produit des émissions effectuées conformément à l'article premier;

2° L'avoir du Fonds spécial ouvert par la loi du 31 décembre 1921, complétée par les lois du 12 juillet 1922 et du 17 juin 1923, relatives à l'émission de jetons-bons monétaires.

ART. 5.

Le Fonds monétaire est rattaché au Titre I^e du Budget des Recettes et des Dépenses pour ordre.

Les frais d'achat des métaux et de fabrication, les dépenses d'entretien de la circulation et tous frais de gestion y sont imputés.

ART. 6.

Le Fonds monétaire ne peut être aliéné qu'à concurrence du montant des monnaies définitivement retirées de la circulation, et en vertu d'une loi.

Son avoir est placé :

1° A concurrence de 40 % en devises étrangères convertibles en or;

2° Pour le surplus, en obligations de la Dette publique et autres valeurs garanties par l'Etat et émises en vertu d'une loi.

Les opérations se feront à l'intermédiaire de la Banque Nationale de Belgique; une convention spéciale interviendra à cet effet entre le Ministre des Finances et cette institution.

Les revenus annuels excédant les charges du Fonds sont attribués au Trésor.

ART. 7.

Le Fonds monétaire est géré par le Directeur général de la Trésorerie et de la Dette publique, sous l'autorité du Ministre des Finances et la surveillance du Comité permanent que le Conseil d'administration du Fonds d'amortissement de la Dette publique constitue chaque année dans son sein en vertu de la loi du 7 juin 1926, auquel est adjoint le Commissaire des Monnaies.

ART. 8.

Toutes les fois qu'il le juge utile, et une fois au moins par trimestre, le Comité permanent du Fonds d'amortissement de la Dette publique constate les espèces et valeurs existantes dans le Fonds monétaire et contrôle l'emploi qui a été fait des sommes portées en recette. Il vérifie les écritures et approuve provisoirement les comptes annuels.

ART. 4.

Er wordt een Muntfonds opgericht waarin zullen gestort worden :

1° De opbrengst van de uitgiften gedaan overeenkomstig artikel één;

2° Het actief van het bijzonder Fonds geopend bij de wet van 31 December 1921, zoodals deze is aangevuld door de wetten van 12 Juli 1922 en van 17 Juni 1923, betreffende de uitgifte van muntpenningbons

ART. 5.

Het Muntfonds wordt verbonden aan Titel I van de Begrooting der Ontvangsten en Uitgaven voor order.

De kosten van aankoop der metalen alsmede van fabricage, de uitgaven voor het onderhoud van de circulatie zoomede alle beheerskosten worden daarop toegerekend.

ART. 6.

Het Muntfonds mag slechts tot het beloop der definitief uit den omloop getrokken munten, en krachtens een wet, worden vervreemd.

Zijn actief is belegd :

Ten bedrage van 40 t. h. in goud omzetbare buitenlandsche deviezen;

2° Voor het overige in obligatiën van de Openbare Schuld en andere door den Staat gewaarborgde en krachtens een wet uitgegeven waarden.

De operatiën geschieden door bemiddeling van de Nationale Bank van België; een speciale overeenkomst zal te dien einde tusschen den Minister van Financiën en deze inrichting gesloten worden.

De jaarlijksche inkomsten welke de lasten van het Fonds overtreffen worden aan de Schatkist toegekend.

ART. 7.

Het Muntfonds wordt beheerd door den Directeur Général der Thesaurie en Openbare Schuld onder het gezag van den Minister van Financiën en onder het toezicht van het Bestendig Comiteit dat de Beheerraad van het Fonds tot Delging der Staatsschuld elk jaar aanstelt volgens de wet van 7 Juni 1926, waaraan de Commissaris der Munten toegevoegd is.

ART. 8.

Tekens het Bestendig Comiteit van het Fonds tot Delging van de Openbare Schuld het raadzaam oordeelt, en minstens éénmaal per kwartaal, stelt het de in het Muntfonds voorhanden speciën en waarden vast en controleert het gebruik dat er gemaakt werd van de als ontvangst geboekte sommen. Hij verifieert de schrifturen en keurt voorloopig de jaarlijksche rekeningen goed.

ART. 9.

La situation du Fonds monétaire à la fin de chaque semestre est publiée au *Moniteur*.

Dans le premier trimestre de chaque année, le Ministre des Finances fait aux Chambres, après avoir entendu le Comité permanent du Fonds d'amortissement de la Dette publique, un rapport sur l'administration et la situation matérielle du Fonds monétaire. Les observations du Comité permanent du Fonds d'amortissement sont jointes à ce rapport.

ART. 10.

Le compte de la gestion du Fonds monétaire est rendu annuellement à la Cour des Comptes avant le 31 mars.

CHAPITRE II.

Monnaies d'appoint.

ART. 11.

Le Gouvernement est autorisé à déterminer la composition de l'alliage des monnaies d'appoint, ainsi que le poids, le diamètre et le type.

Donné à Bruxelles, le 4 mars 1930.

ART. 9.

De stand van het Muntfonds bij het einde van elk halfjaar wordt in den *Moniteur* bekend gemaakt.

In het eerste kwartaal van elk jaar brengt de Minister van Financiën, in de Kamers, na het Bestendig Comiteit van het Fonds tot Delging der Openbare Schuld gehoord te hebben, een verslag uit over het beheer en den materieelen stand van het Muntfonds. De opmerkingen van het Bestendig Comiteit van het Amortisatiefonds worden bij dit verslag gevoegd.

ART. 10.

Over het beheer van het Muntfonds wordt jaarlijks, vóór 31 Maart, aan het Rekenhof rekening afgelagd.

HOOFDSTUK II.

Pasmunt.

ART. 11.

De Regeering is ertoe gemachtigd de samenstelling van de legeering alsmede het gewicht, den diameter en het type van de pasmunt te bepalen.

Gegeven te Brussel, 4 Maart 1930.

ALBERT

PAR LE ROI :

Le Ministre des Finances

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Financiën,

B^oM. HOUTART.